

MARIESTAD

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Högelidsskolan f-6

Grundskola och fritidshem

Läsår 2016 / 2017

Antagen
Mariestad
2016-xxxx

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
1.1. Syfte.....	3
1.2. Ansvar.....	3
2. Enhetens övergripande målsättning	4
3. Förankring av planen	4
3.1 Barns/elevs delaktighet.....	4
3.2 Vårdnadshavares delaktighet.....	4
3.3 Personalens delaktighet.....	4
4. Utvärdering, kartläggning och analys.....	4
4.1 Utvärdering av föregående läsårs plan.....	4
4.2 Kartläggning samt planering av främjande och förebyggande åtgärder	6
5. Rutiner/åtgärder vid akuta situationer	11
6. Referenser.....	12
7. Bilagor	14
7.1 Bilaga 1 – Definitioner	14
7.2 Bilaga 2 – Lagstiftning och styrdokument	16
7.3 Bilaga 3 – Anmälningsskyldighet.....	18

1. Inledning

Som stöd för arbetet med likabehandling och mot diskriminering och kränkningar, ska varje förskola/pedagogisk omsorg/skola utarbeta en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Arbetet med den är det systematiska kvalitetsarbetet inom området. Planen kan ses som en dokumentation av det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet och den ska upprättas årligen för varje verksamhet inom förskolan, den pedagogiska omsorgen och skolan.

I planen ska det finnas mål för de främjande och förebyggande insatserna som bygger på kartläggningar och utvärderingar av tidigare års arbete. Där ska finnas en beskrivning av vilket arbete som planeras och vilka rutiner som gäller. Planen ska beskriva hur barn och elever medverkar i det främjande och förebyggande arbetet.

Planen ska vara känd hos alla i verksamheten och hos barns och elevers vårdnadshavare.

1.1. Syfte

Högelidsskolans plan för att främja trivsel och goda relationer grundar sig på bestämmelser i skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567) och förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling (2006:1083). Enligt dessa lagar ska skolan arbeta för barns/elevers lika rättigheter och möjligheter samt mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Ett steg i arbetet är att varje år ta fram en ny plan för detta arbete. Planen syftar till att säkerställa barns/elevers rättigheter oavsett:

- kön
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- ålder

1.2. Ansvar

Rektor ansvarar för att det finns en aktuell plan på skolan och att den utvärderas kontinuerligt. I framtagande av plnen och i utvärdering av insatser är pedagoger och EHT-personal involverade.

2. Enhetens övergripande målsättning

Ingen elev på Högelidsskolan f-6 ska bli utsatt för kränkande behandling eller diskriminering. Eleverna ska känna trygghet och glädje när de kommer till oss i skolan och vi ska möta eleverna med respekt och värme.

3. Förankring av planen

3.1 Barns/elevs delaktighet

Eleverna är delaktiga i planen genom dialog på klassråd och elevråd samt genomför trygghetsvandring 1 ggr/läsår vilket ligger till grund för kommande målsättningar.

3.2 Vårdnadshavares delaktighet

Vårdnadshavare ges möjlighet att vara delaktiga genom dialog med mentor eller rektor samt att planen ges möjlighet att diskuteras på Föräldraföreningens möten.

3.3 Personalens delaktighet

Personal ges möjlighet att vara delaktiga genom att de fångar upp elevernas tankar och uppfattningar för att sedan föra dessa vidare i en dialog med kollegor.

4. Utvärdering, kartläggning och analys

4.1 Utvärdering av föregående läsårs plan

Främjande åtgärder skola;

- Samarbete f-6 t ex temadagar, friskvårdsvecka
- Kompissamtal etik och moral
- Vänlig vecka
- Fadderverksamhet
- Kompismassage
- Hemlig kompis

- Gruppstärkande aktiviteter

Främjande åtgärder fritids;

- Fritidsråd
- Fritids påbörjade överskolning med blivande fyror tidigt på våren. Detta för att barnen ska känna trygghet inför höststarten. Denna överskolning gör barnen tryggare.
- Elevrådet lyfter och aktualiserar spel/lek-regler.

4.2 Kartläggning samt planering av främjande och förebyggande åtgärder

Kartläggning gjord i personalgruppen under vt-16 visar att personalen upplever att det är ett hårt språk mellan eleverna och att vi får arbeta hårt för att markera gränser och att de ska visa respekt mot varandra. Samtidigt uppger 98% av eleverna i enkätsvar (år 2 och 5) att de känner sig trygga på skolan.

Personalen upplever att eleverna har stor förståelse för olikheter.

Främjande åtgärder 2016/2017

Vi ser att de främjande åtgärder som vi använt tidigare har ett gott resultat på tryggheten. Vi planerar därför att fortsätta med dessa;

- Samarbete f-6 temadagar t.ex. gemenskapsdag, F-3 friskvårdsvecka
- Kompissamtal etik och moral
- Vänlig vecka
- Fadderverksamhet
- Kompismassage
- Hemlig kompis
- Gruppstärkande aktiviteter
- Lyfta frågan hur vi pratar med varandra
- Arbeta mer i tvärgrupper
- Samarbetsövningar
- Samtalsgrupper
- Tematisk vecka/dag
- Belysa våra diskrimineringsgrunder, t ex ta en varje dag
- Stor satsning på språket
- Belysa det goda/fina och vända den negativa trenden
- Ge eleverna synonymer/uttryck för att nyansera språkbruket
- Diskussion kring vilket språkbruk som är ok
- Umgås mer över åldersgränserna
- Skapa relationer mellan årskurserna – t ex äldre läser för yngre
- Kompissamtal

Utvärdering av de förebyggande åtgärderna under läsåret 15/16;

Målsättning 15/16	Utvärdering/Resultat	Hur går vidare med detta läsåret 16/17?
Fortsatt arbete mot målet att bli bättre på att hantera och bemöta utåtagerande elever	<p>Är åtgärden genomförd?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pågående • Inget diskussion arbetslaget utan detta hanteras i trippeln. • 4-6 (åk 5) har haft handledning av skolpsykolog • Pågående arbete dagligen i klasser och diskussion mellan personal • För vissa elever men inte i alla årskurser <p>RESULTAT Vi behöver fortlöpande arbeta med detta och utvärdera de olika metoder vi använder, t ex lågaffektivt bemötande och att förstärka det positiva. Elevassistenter förebygger många konflikter.</p>	<p>Ny målsättning; All personal upplever att de har verktyg för att hantera utåtagerande barn/elever (mål 1)</p>
Se över rutin och ”nivå” för när vi anmäler misstanke om kränkande behandling till rektor genom att ta upp detta på APT och i arbetslagen	<p>Är åtgärden genomförd?</p> <ul style="list-style-type: none"> • På APT 18/4 • Löpande information på APT, a-lag och mail <p>RESULTAT Fortfarande osäkerhet kring vad som är en kränkning eller inte. Det finns nu en ökad medvetenhet, vi har blivit mer uppmärksamma på vad som ska anmälas.</p>	<p>Nytt mål: All personal är trygga med våra rutiner kring hur och när vi anmäler misstanke om kränkning till rektor (mål 2)</p>

	Önskvärt är en gemensam plattform för att kunna föra noteringar kring elevgruppen.	
Bearbetning av vad som framkommer i trygghetsvandringen;	F-3 frågar eleverna innan vad de ska göra på rasterna Eleverna känner sig lyssnade på Färre konflikter Fler rastvakter	Nytt mål: Sätts efter att trygghetsvandringen är gjord (mål 3)
<i>Mål 1, Fritids</i> Arbeta fram fungerande rutiner för ”morgonfritids” då vi detta år har fler barn på morgonen	Är åtgärden genomförd? <ul style="list-style-type: none"> • Piren plockar fram frukost och bort efter alla. Fritids har senarelagt frukost och tagit bort alla bollar i lekhallen. • JA <u>RESULTAT</u> Fritids upplever att tiden på morgonfritids och frukost har blivit lugnare Lugnare frukost i matsalen med färre barn äter frukost på morgonen, det innebär mer barn kvar på avdelning med en personal som ska ta telefon och prata med föräldrar Vi har minskat på köerna i matsalen genom att servera maten på två ställen	Avslutas
<i>Mål 2, Fritids</i> Föra dialog kring hur vi bäst möter elever i behov av särskilt stöd, både genom goda rutiner och ett gemensamt och	Är åtgärden genomförd? <ul style="list-style-type: none"> • JA • JA, regelbundet vid vår konferens <u>RESULTAT</u>	Fortsatt arbete med rutiner på ”morgonfritids” för att skapa en trygg start på dagen för

genompratad förhållningssätt	Alla får information om vilket förhållningssätt man bör ha, för att möta barnet på rätt sätt. Att ha samma rutiner för dessa barn. God kommunikation i arbetslaget där vi hjälper och stöttar varandra.	våra barn (mål 4)
---------------------------------	--	----------------------

Mål 16/17	Vad?	Hur ska vi arbeta?
Mål 1	All personal upplever att de har verktyg för att hantera utåtagerande barn/elever	Vi samtalar och delger varandra tips om hur vi kan hantera utåtagerande elever. Vi tar även hjälp av elevhälsan. Handlingsplan finns.
Mål 2	All personal är trygga med våra rutiner kring hur och när vi anmäler misstanke om kränkning till rektor	Vi får utbildning i våra rutiner kring anmälan av misstänkt kränkning. Vi får under läsåret ökad kunskap om hur vi kan jobba förebyggande mot kränkningar genom bland annat två föreläsningar (Håkan Wetterö, sept - 16) som sedan diskuteras vidare i a-laget
Mål 3	<i>Sätts efter att trygghets- vandringen är gjord</i>	
Mål 4	Fortsatt arbete med rutiner på ”morgonfritids” för att skapa en trygg start på dagen för våra barn	Se över rutinerna på fritids på morgonen. Vilka barn kommer enligt överenskommen tid. Brev ska skickas hem under vecka 40 till föräldrar att dessa tider följs. Många barn kommer tidigare än vad

		<p>som är enligt överenskommelse. Enkät kommer att göras kommer att skickas ut efter v 44.</p>
Mål 5	<p>Uppmärksamma en av diskrimineringsgrunderna, detta läsår; etnisk bakgrund</p>	<p>På FN-veckan v.43 uppmärksammar vi en av diskrimineringsgrunderna och jobbar med allas lika värde oavsett etnisk bakgrund.</p>
Mål 6	<p>-Eleverna vet hur man kan agera vid mobbning</p>	<p>Visa och illustrera ”mobbningssirkeln” som delgavs personalen i samband med första föreläsningen. Vi tar upp denna på den tid som är avsatt varje vecka (40 min tematiskt arbete)</p>
Mål 7	<p>-Eleverna har kunskap om elevers olika roll vid mobbning</p>	<p>Visa och illustrera ”mobbningssirkeln” som delgavs personalen i samband med första föreläsningen. Vi tar upp denna på den tid som är avsatt varje vecka (40 min tematiskt arbete)</p>

5. Rutiner/åtgärder vid akuta situationer

Anmälan till rektor

Personal vid skola som upplever oro eller får kännedom om att ett barn/elev har, eller anser sig ha, blivit utsatt för diskriminering och/eller kränkande behandling är skyldig att omgående anmäla detta till rektor.

Om barn/elev upplever sig kränkt, trakasserad eller diskriminerad vänder sig han eller hon, alternativt vårdnadshavare, till mentor eller direkt till rektor för att beskriva vad som hänt. Mentor eller rektor fyller då i blanketten ”Anmälan till rektor vid diskriminering och/eller kränkande behandling och lämnar denna till.

Om elev upplever att det är någon i personalen som kränkt/trakasserat/diskriminerat vänder sig eleven eller vårdnadshavaren direkt till rektor. Skyddsåtgärder kan komma att behöva sättas in.

Tydliggörande av rutin när misstanke om kränkning kommer personal tillkänna;

Checklista - vad ska jag göra som pedagog om jag ser eller får information om misstanke om kränkande behandling eller trakasserier?

- ✓ Om informationen kommer från elev eller vårdnadshavare, anteckna det som sägs ”med eleven/vårdnadshavarens ord”
- ✓ Om du själv eller kollega bevittnar en kränkning eller får information t ex efter en rast; prioritera att prata med alla inblandade för att göra en första avvägning om detta handlar om en konflikt eller om en misstänkt kränkning/trakasserier. Försök i möjligaste mån ”reda ut bråket”. Om anmälan görs till rektor ska åtgärderna du gör i direkt anslutning till bråket dokumenteras.

*Konflikt kan definieras som ett bråk mellan två jämbördiga och som är av bagatellartad karaktär. Om du känner att du **inte kan utesluta** att det handlar om en kränkning lämnas en anmälan till rektor som får göra en bedömning om en utredning ska starta!*

- ✓ Samtliga inblandade elevers vårdnadshavare **ska alltid underrättas samma dag** som händelsen skedde. Fördela arbetsuppgiften inom trippeln. Informera om att du anmält detta till rektor och att hon kommer att utreda händelsen och eventuellt sätta in åtgärder.

- ✓ Utskriven anmälan lämnas i rektors fack. Skicka gärna en signal om att den ligger där, t ex via mail!
- ✓ Du blir troligen ombedd att hjälpa till med utredningen, t ex genom att genomföra samtal med de inblandade. Dokumentera dessa!

Utredning och åtgärder

Rektor startar skyndsamt utredning (rektor delegerar till mentor och/eller elevhälsa) och vidtar åtgärder om det i utredningen framkommer att en elev har blivit kränkt eller diskriminerad.

Rektor är enligt delegation skyldig att skyndsamt utreda anmälan samt återrapportera det till avdelningschef och nämnd med hjälp av framtagna blanketter för anmälan, utredning och åtgärder av diskriminering och kränkande behandling.

När samtliga ovanstående steg i ett ärende har utförts och rektor anser att insatta åtgärder fungerar och diskrimineringen/kränkningen upphört avslutas ärendet.

Uppföljning

När utredning har avslutats ska rektor göra regelbundna uppföljningar med berörda barn/elever samt vårdnadshavare. Uppföljningen ska dokumenteras på blankett ”Åtgärder vid diskriminering och kränkande behandling” samt diarieföras.

Diarieföring

Diarieför anmälan före inlämnande till nämnd. Ange diarienummer på underlaget. Använd samma diarienummer om det gäller kränkning mot samma barn/elev, detta för att se om något barn/elev blir utsatt för upprepade kränkningar.

6. Referenser

- Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling – allmänna råd (Skolverket)
- Lika rättigheter i förskolan – handledning (Diskrimineringsombudsmannen)
- Lika rättigheter i skolan – handledning (Diskrimineringsombudsmannen)
- Skollagen (2010:800)
- Diskrimineringslagen (2008:567)

- Socialtjänstlagen
- FN:s barnkonvention

7. Bilagor

7.1 Bilaga 1 – Definitioner

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan/skolan behandlar ett barn/elev sämre än andra barn/elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridandet identitet/uttryck eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. Diskrimineringen kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn/elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola/skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn/elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla barn/elever serveras samma mat, kan det indirekt diskriminera de barn/elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

När en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till:

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde
- andra omständigheter av betydelse

Trakasserier

Trakasserier är uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet/uttryck eller ålder. Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar. Det gemensamma för trakasserier är att de gör

att ett barn/elev känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad. Ett barn/elev kan bli utsatt för trakasserier av personal som av andra barn/elever.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är uppträdande som kränker ett barn/elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund för trakasseri. Det kan till exempel handla om att ett barn/elev blir retad för sitt utseende. Ett barn/elev kan bli utsatt för kränkande behandling av personal som av andra barn/elever.

Kränkande behandling kan vara:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, ignorering, nonchalering)
- texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, foton, meddelanden på sociala medier)

Repressalier

Personal får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av elev eller vårdnadshavare har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

7.2 Bilaga 2 – Lagstiftning och styrdokument

Skolväsendet vilar på demokratins grund

Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att eleverna ska inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för miljön.

Värdegrunden

Uttrycker det etiska förhållningssätt som ska prägla verksamheten. Skolan ska främja förståelsen för andra människor och förmågan till inlevelse. Ingen ska utsättas för kränkande behandling. Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (Skollagen 5 kap. 3 §)

Förbud mot kränkande behandling

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling. (Skollagen 6 kap. 9 §)

Diskrimineringslagen (2008:567)

Diskrimineringsombudsmannen ska utöva tillsyn över att lagen följs. Lagen ska motverka diskriminering på grund av:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Socialtjänstlagen

Enligt 14 kap 1 §, är både skolmyndigheten och alla anställda inom förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.

Brottsbalken

Enligt brottsbalken är handlingar som kan betecknas som misshandel, ofredande och olaga tvång straffbara. Förskolechef/ rektor ska handlägga ärendet enligt riktlinjer mot hot om våld.

Arbetsmiljölagen (AML)

AML, gäller även för barn/elever. Lagens ändamål är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. Enligt AML ansvarar förskolechef/rektor för att det finns förutsättningar för att skapa en god arbetsmiljö som lever upp till bestämmelserna i AML.

FN:s barnkonvention

Barnkonventionen har sitt ursprung i principen om den inneboende värdigheten hos alla människor och deras obestridliga rättigheter. Barnkonventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid ska komma i främsta rummet.

Artiklar inom området; artikel 2, 12, 19, 28 samt 36.

7.3 Bilaga 3 – Anmälningsskyldighet

Vid trakasserier och kränkande behandling

Det är viktigt att all personal i verksamheten tar alla signaler om trakasserier och kränkande behandling på allvar och agerar snabbt. Kränkningar upphör inte automatiskt utan brukar i stället öka om de inte aktivt motverkas.

All personal har anmälningsskyldighet att anmäla alla händelser där ett barn/elev upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling

Till socialtjänsten

Anmälningsskyldiga är all personal inom verksamheten och den omfattar sådant pedagoger och annan personal får kännedom om i sin yrkesutövning och som föranleder oro över ett barns/elevs situation.

Anmälningsskyldigheten regleras i kap. 14, 1 § socialtjänstlagen och det finns en hänvisning till denna bestämmelse i skollagen kap 29, 13 §.

Syftet med anmälningsskyldigheten är att socialtjänsten på ett så tidigt stadium som möjligt ska få kännedom om barn och ungdomar som behöver hjälp. Skyldigheten omfattar barn under 18 år och avser missförhållanden som antingen är kopplade till barnets/elevens hemmiljö eller dess eget beteende. Det kan handla om misstanke om övergrepp, vanvård eller brister i omsorgen i hemmet eller att barnet/eleven uppvisar ett riskbeteende.

Du hittar anmälningsblanketten till socialtjänsten på kommunens medarbetarportal Navet under Service och i arbetet/Arbetsrutiner och checklistor/Sektor utbildning/Elevhälsa skola.